

Energy Flow In Ecosystem

Co-funded by
the European Union

STEAM4Climate edukacja klimatyczna metodą projektu

Od pomiarów do znaczenia – badanie ekosystemów

Arkusze dla uczniów

Twórca: Thomas Jörg (KGP)

Współautorzy i recenzenci: Dariusz Aksamit (POLITECHNIKA WARSZAWSKA)

Wersja: v.2.1, 2025.09.29

Status: finalna

Energy Flow In Ecosystem

Co-funded by
the European Union

Konsorcjum Projektu UE

Projekt STEAM4Climate otrzymał dofinansowanie z programu Erasmus+ Unii Europejskiej na podstawie umowy grantowej nr 2023-1-PL01-KA220-SCH-000158670. Autorzy wymienieni w tym podręczniku są częścią konsorcjum STEAM4Climate. Projekt angażuje 6 partnerów i jest koordynowany przez POLITECHNIKĘ WARSZAWSKĄ. Więcej informacji o projekcie można znaleźć na [stronie internetowej projektu](#).

Zastrzeżenie

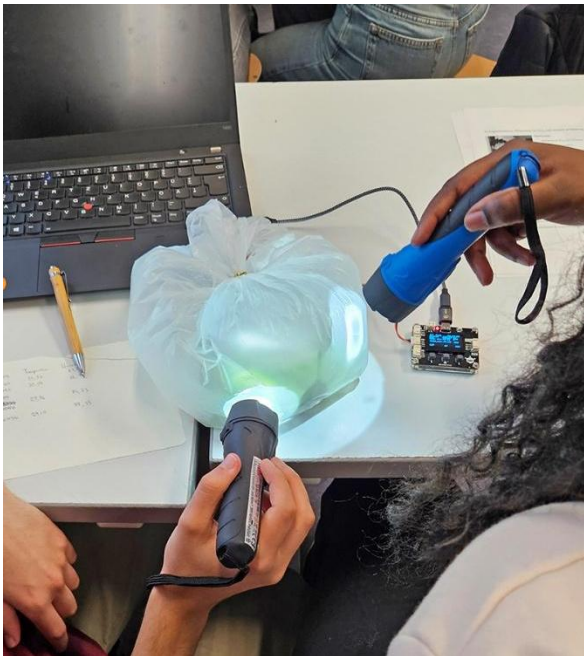
Wsparcie Komisji Europejskiej dla wydania tej publikacji nie stanowi poparcia dla treści, która odzwierciedla wyłącznie poglądy autorów, a Komisja nie ponosi odpowiedzialności za jakiegokolwiek wykorzystanie zawartych w niej informacji.

Licencja Creative Commons:

Dokument ten jest udostępniany publicznie na licencji Creative Commons Attribution 4.0 International License (CC BY 4.0)

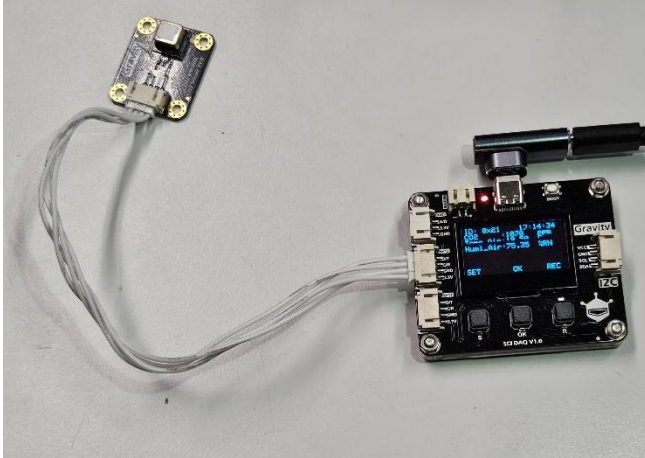
Wprowadzenie

Ten zbiór arkuszy ćwiczeń oferuje praktyczne eksperymenty, które pomagają uczniom zbadać, jak dwutlenek węgla i tlen zachowują się w codziennych warunkach. Korzystając z urządzenia SCI DAQ oraz dedykowanych czujników, uczestnicy badają rzeczywiste procesy, takie jak jakość powietrza, oddychanie, spalanie, efekt cieplarniany i fotosynteza.

Każdy eksperyment zawiera jasne instrukcje, zadania obserwacyjne oraz pytania refleksyjne wspierające prowadzenie prowadzonych badań.

Materiały zostały zaprojektowane tak, aby pomóc zarówno nauczycielom, jak i uczniom szybko zrozumieć cel każdej aktywności, powiązać pomiary z koncepcjami środowiskowymi oraz pogłębić zrozumienie, jak CO₂ wpływa na nasz klimat i ekosystemy.

Materiały:

Wszystkie eksperymenty są prowadzone przez uczniów przy użyciu SCI DAQ firmy DfRobot. <https://www.dfrobot.com/product-2655.html>

Stosuje się następujące czujniki:

a) czujnik SCD41 do pomiarów CO₂:

<https://www.dfrobot.com/product-2646.html>

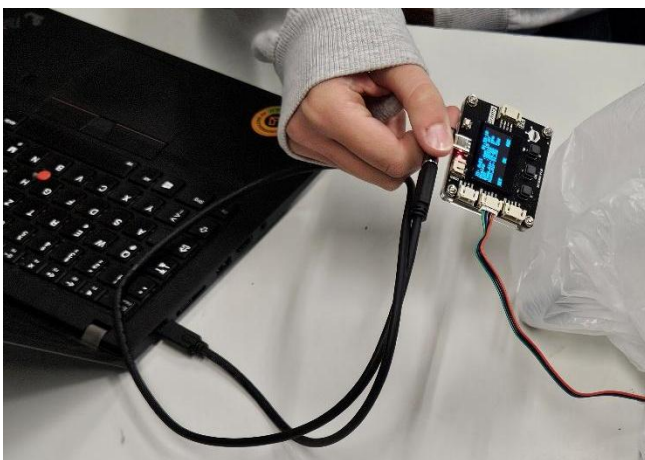
b) "Elektrochemiczny czujnik tlenu" do pomiarów tlenu:

<https://www.dfrobot.com/product-2052.html>

SCI DAQ jest podłączony do komputera, aby dostarczać zasilanie i, jeśli to konieczne, przesyłać zmierzone wartości.

Do pomiarów tlenu potrzebne są także świeże liście szpinaku:

Eksperyment 1: Pomiar CO₂ w naszym środowisku

Materiał:

- Czujnik CO₂ z wyświetlaczem
- Timer / stoper

Zadanie: Mierzmy wartości CO₂ w trzech sytuacjach:

1. W klasie (zamknięte okna)
2. Z otwartym oknem / na zewnątrz
3. Gdy wydychamy bezpośrednio do czujnika

Kroki:

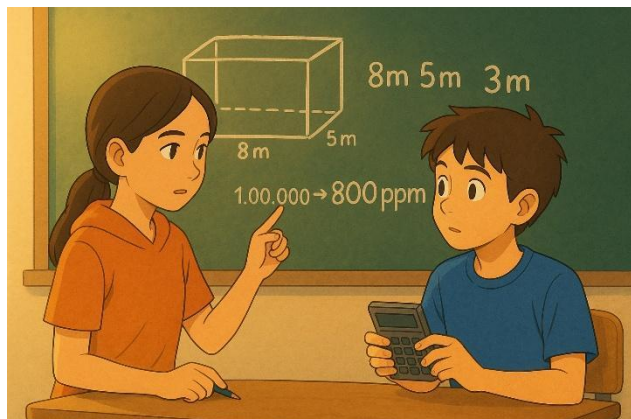
1. Włącz czujnik i poczekaj chwilę, aż wartość się ustabilizuje.
2. Zaczynaj przeprowadzać pomiary w klasie i zapisuj wartość.
3. Otwórz okna lub wyjdź na zewnątrz, zapisz nową wartość.
4. Dmuchnij delikatnie w czujnik, zanotuj wartość.

Obserwuj: Jak bardzo zmieniają się wartości ppm?

Notatki: → Napisz swoje odpowiedzi w liniijkach poniżej.

1. Która sytuacja pomiarowa miała najwyższą zawartość CO₂ i dlaczego?
2. Dlaczego świeże powietrze jest ważne dla naszego zdrowia i klimatu?

Eksperyment 2: Co oznacza "ppm"?

Materiał:

Kalkulator i tablica lub notatnik

Zadanie:

Myślimy o tym, ile CO₂ jest w naszej klasie.

Kroki:

1. Obliczamy objętość pomieszczenia (długość × szerokość × wysokość).
2. Stosujemy typową wartość CO₂ w pomieszczeniu (np. 800–1000 ppm).
3. Obliczamy, ile litrów CO₂ to jest.

Uwaga: ppm oznacza "części na milion".

Notatki: → Napisz swoje odpowiedzi w linijkach poniżej.

1. Dlaczego CO₂ jest ważny dla klimatu nawet przy niskich wartościach ppm?
2. Dlaczego niewielka ilość na milion może mieć nadal duży wpływ?

Eksperyment 3: Oddychanie powietrzem w plastikowej torbie

Materiał:

- Plastikowa torba
- Słoma / Rurka
- Czujnik CO₂

Kroki:

1. Otwórz worek i umieść czujnik w środku.
2. Zmierz ile CO₂ znajduje się w worku zawierającym zwykłe powietrze?
3. Wydechaj przez rurkę do worka.
4. Zmierz ponownie.

Zwróć uwagę: Jak bardzo wartość CO₂ wzrasta wraz z wydechem?

Notatki: → Napisz swoje odpowiedzi w linijkach poniżej.

1. Dlaczego CO₂ z oddychania nie jest głównym problemem w zmianach klimatu?
2. Jaka jest różnica między "biologicznym" CO₂ a CO₂ kopalnym?

Eksperyment 4: Spalanie wytwarza CO₂

Materiał:

- Stojący cylinder lub duże naczynie
- Zapałka
- Czujnik CO₂

Kroki:

1. Zatrzymaj czujnik CO₂ na chwilę w cylindrze i zanotuj wartość.
2. Usuń czujnik.
3. Zapal zapałkę i wrzuć ją do cylindra.
4. Gdy płomień zgaśnie, przytrzymaj czujnik z powrotem.
5. Porównaj wartość.

Uwaga: Po spaleniu obecne jest więcej CO₂.

Notatki: → Napisz swoje odpowiedzi w linijkach poniżej.

1. Dlaczego CO₂ powstaje podczas spalania?
2. Co ten eksperyment ma wspólnego z przemysłem i produkcją energii?

Eksperyment 5: Komora CO₂ (efekt cieplarniany)

Materiał:

- Rurka (około 15 cm średnicy)
- Folia spożywcza
- Czujnik CO₂
- Lampa (żarówka ok. 60 W)
- Syfon CO₂, jeśli jest to konieczne

Kroki:

1. Zamknij rurkę folią z przodu i z tyłu.
2. Umieść czujnik w środku.
3. Oświetl lampą z zewnątrz.
4. Czekaj, aż temperatura się ustabilizuje.
5. Wprowadź CO₂ i kontynuuj pomiary.

Obserwuj: Przy większej ilości CO₂ temperatura rośnie jeszcze bardziej.

Notatki: → Napisz swoje odpowiedzi w linijkach poniżej.

1. Dlaczego CO₂ działa jak "termiczny koc"?
2. Co to oznacza dla globalnego ocieplenia?

Eksperyment 6: Degradacja CO₂ przez rośliny

Materiał:

- Ta sama lampa co w poprzedniej próbie
- Świeże liście szpinaku lub inne zielone liście
- Czujnik CO₂
- Lampa

Kroki:

1. Włóż czujnik i zmierz wartość początkową.
2. Umieść w niej liście.
3. Włącz lampę.
4. Poczekaj 10-15 minut i obserwuj.

Obserwuj: Roślina rozkłada CO₂ (fotosyntezę).

Notatki: → Napisz swoje odpowiedzi w liniijkach poniżej.

1. Dlaczego rośliny działają jako pochłaniacze CO₂?
2. Jak lasy i tereny zielone pomagają w ochronie klimatu?